

بیماریهای اعصاب و روان چیست ؟

جسم و روان انسان ارتباط و وابستگی شدید به هم دارند لذا بیماری در هر کدام ، دیگری را نیز تحت تاثیر قرار می دهد عوارض و علائم بیماری جسمی معمولاً با چشم قابل دیدن و یا با حواس پنجگانه قابل درک می باشند اما علائم بیماری روانی معمولاً در عواطف ، احساسات و رفتار فرد نفوذ پیدا می کند و در اوایل بیماری یک حس و حالتهای مبهمی است که فرد به راحتی آن را درک نمی کند .

تقسیم بندی بیماریهای روانی :

۱- بیماریهای خلقی :

خلق همان حالت هیجانی پایدار یک فرد است که گاهی به طور طبیعی در طیفی از شادی و غم در نوسان است . بیماریهای خلقی با احساسهای نابهنجار افسردگی و یأس مشخص میشوند که فرد به صورت مداوم دارای حالتهای مذکور می شود و انواع آن عبارتند از :

الف - بیماری افسردگی : خلق افسرده ، از دست دادن انرژی و علاقه ، احساس گناه ، کاهش تمرکز ، از دست دادن اشتها ، افکار خود کشی یا مرگ و مشکلات خواب و ... از علائم آن است که خود به چند دسته اختلال افسردگی اساسی ، افسردگی فصلی ، افسردگی اتیپیک یا غیرنرمال یا فیزئول ، افسردگی مضاعف ، اختلال افسرده خویی و... تقسیم می شود .

ب - بیماری اختلال دوقطبی : همچنان که از اسم آن پیداست دارای دو حالت است که یک حالت آن از علائمی مانند : خلق بالا ، پرش افکار ، کاهش خواب ، افزایش اعتماد به نفس ، خود بزرگ بینی ، افراط در فعالیت ، ولخرجی و افزایش میل جنسی و .... تشکیل شده است و حالت دوم برعکس ، احساس افسردگی می باشد که خود به چند دسته اختلال دو قطبی ۱ ، اختلال دوقطبی ۲ ، اختلال خلق ادواری و .. تقسیم میشود .

۲-بیماری های اضطرابی :

اضطراب در بعضی شرایط و مواقع امری طبیعی است اما اگر به صورت احساس فراگیری از نگرانی یا وحشت درآید بیماری تلقی می گردد که انواع آن عبارت است از:

الف - اختلال هول (پانیک) : دوره ای از ترس یا ناراحتی شدید است که ابتدا و انتهای آن مشخص می‌باشد که اغلب با بازار هراسی همراه می‌باشد که علائم آن به صورت تپش قلب ، تعریق ، لرزش ، احساس خفگی ، درد سینه ، تهوع ، سرگیجه ، ترس از دیوانه شدن و یا مردن ، مورمور شدن ، سرما لرزه و... می‌باشد .

ب - هراس های بیمارگونی (فوبیا) : فرد، ترس مداوم و شدید از موقعیتهای معین یا اشیاء خاص و یا مکانهای خاص دارد و انواع مختلفی مانند هراس اختصاصی ، جمعیت هراسی ، بازار هراسی و ... دارد .

ج - اختلال وسواسی - اجباری : وسواس عبارت است از : فکر ، احساس ، اندیشه یا حسی عود کننده و مزاحم و اجبار نیز فکر یا رفتاری آگاهانه ، معیارمند و عود کننده است مانند : شمارش ، واریسی ، اجتناب ، شستشو و ... که این افکار وسواسی باعث اضطراب و رفتارهای اجباری باعث کاهش اضطراب می‌شود .

د- اختلال فشار روانی پس از آسیب (PTSD): مجموعه ای از علائم که پس از مواجهه (دیدن یا شنیدن) با یک عامل فشار آسیب زای بی نهایت شدید برای فرد بوجود می‌آید که فرد به صورت ترس و درماندگی به این تجربه پاسخ می‌دهد و واقعه را دائماً در ذهن خود مجسم می‌کند و در عین حال می‌خواهد از یادآوری آن اجتناب کند .

ه - اختلال اضطرابی فراگیر : اضطراب و نگرانی مفرط در اکثر اوقات روز درباره چندین واقعه یا فعالیت ، طی یک دوره حداقل شش ماهه تعریف می‌شود.

۳- اختلالات روان پریشانه (سایکوز):

این گونه بیماران به صورت چشمگیر حس واقعیت سنجی آنان مختل می‌شود و فرد علی‌رغم داشتن توهم یا هذیان نسبت به بیماری خود بصیرت و آگاهی ندارد که انواع آن عبارتند از :

الف - اسکیزوفرنی : فرد از علائم هذیان ، توهم ، تکلم نابسامان ، رفتار نابسامان ، علائم منفی حداقل ۲ تای آن را به مدت ۶ماه یا بیشتر داشته باشد در صورتیکه علائم کمتر از ۶ ماه باشد به آن اسکیزوفرنی فرم اطلاق می‌شود .

ب - عاطفه گسیختگی (اسکیزوافکتیو) : در این بیماری فرد هم خصایص اختلال خلقی و هم خصایص اختلال روانپریشی را دارد .

ج - اختلال هذیانی : اختلالی است که بیمار علامت غالبش عمدتاً یک هذیان ثابت می‌باشد و سایر حوزه های کارکرد او مشکلی ندارد که انواع مختلفی مانند : بدگمانی یا پارانوئید ، خودبزرگ بینی ، عاشقی ، حسادت و... دارد .

د- اختلال روانپرسی گذرا: فرد در عرض یک روز تا حداکثر یک ماه به دنبال یک فشار شدید روانی ، اجتماعی ، حس واقعیت سنجی او مختل شده باشد .

۴- اختلالات شبه جسمی :

این نوع اختلالات عبارتند از : نشانه های جسمانی که عارضه ای طبی را تداعی می کنند ولی با هیچ عارضه طبی یا مصرف موادی خاص یا اختلال روانی دیگر قابل توجیه نمی باشند که انواع مختلف آن :

الف - اختلال جسمانی کردن : علائم مختلف جسمی متعدد است که با معاینات جسمانی و بررسی آزمایشات کافی قابل توجیه نمی باشند .

ب - اختلال تبدیلی : یک یا چند نشانه عصبی (مثلاً ، فلجی ، کوری ، لنگیدن ، بی حسی ، غش کردن) که با یک اختلال طبی یا عصبی شناخته شده قابل توجیه نبوده و با عوامل روانشناختی واسترس شروع و تشدید شود .

ج - خودبیمارانگاری : اشتغال ذهنی بیمار با ترس از بیمار شدن یا اعتیاد وی مبنی بر ابتلا به یک بیماری جدی .

د- اختلال بدریختی بدن : اشتغال ذهنی یا نقص تخیلی (مثل بینی بدریخت) یا تحریف مبالغه آمیز یک عیب خفیف و جزئی در ظاهر جسمانی است .

ه- اختلال درد : وجود دردی که مرکز اصلی توجه بالینی است . عوامل روانشناختی نقش مهمی در این اختلال به عهده دارند .

در تمام اختلالات ذکر شده اختلال ناشی از مصرف مواد و اختلال ناشی از طبی عمومی نیز باید به آنها اضافه کرد .

اختلالات جنسی : اختلالات تجزیه ای ، اختلالات خوردن ، اختلالات خواب ، اختلالات شخصیت ، اختلالات ناشی از سوء

مصرف مواد ، اختلالات فراموشی و دمانس و .... از دیگر اختلالات مربوط به بیماریهای اعصاب و روان می باشد